

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Irvin Kilde, fiskeforvalter

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

21. apr 2021

Juridisk, reguleres alle tiltak i vassdrag av dette lovmessige hierarkiet:

1. Vannressursloven
2. Lakse- og innlandsfiskloven, med forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag av 15. november 2004, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven § 7, tredje ledd

§ 1. (Forbud mot iverksettelse av tiltak i vassdrag)

*Uten tillatelse fra fylkesmannen eller fylkeskommunen er det **forbudt å sette i verk: a) fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmuligheter for fisk eller andre ferskvannsorganismer (...).***

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag av 15. november 2004, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven § 7, tredje ledd

§ 2. (Tillatelser)

Tillatelser etter § 1 første ledd kan gis i enkeltsaker. Og det kan (...) settes vilkår om å øke de positive effektene eller redusere skadevirkningene av tiltaket.

Hvem er myndighet?

I vassdrag eller på strekninger av vassdrag som fører anadrome laksefisk (laks, sjøørret) eller kreps:

Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark

Alle andre strekninger:

Vestfold og Telemark

FYLKESKOMMUNE

Merk: Dersom det på ikke-anadrome strekninger finnes arter som Statsforvalteren har forvaltningsansvar for så skal Fylkeskommunen fatte vedtak i samråd med Statsforvalteren. Eksempler på dette er trua ferskvannsarter, slik som elvemusling, ål eller storaure.

Foto: Irvin Kilde

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag av 15. november 2004, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven § 7, tredje ledd

§ 3. (Gjenoppretting)

Dersom tiltak settes i verk i strid med denne forskrift kan fylkesmannen kreve gjenoppretting av den naturlige tilstand i vassdraget.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag av 15. november 2004, hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven § 7, tredje ledd

§ 4. (Straff)

*Overtredelse av denne forskrift er straffbart, jf. lov 15.
mai 1992 nr. 47 om laksefisk og innlandsfisk m.v. § 49.*

Hva regnes som vassdrag?

Lakse- og innlandsfiskloven

§ 5. (Definisjoner)

I denne lov menes med:

c. «vassdrag»: innsjø, vann, tjern, elv, elvearm, bekk, kanal og kunstige dammer.

MERK: Det er altså ikke krav til at vassdraget har årssikker vannføring.

Dette er i samsvar med Vannressursloven (husk: førsteinstans) § 2, som sier at en bekk er en bekk hvis den ser ut som en bekk.

Foto: Irvin Kilde

Hvorfor søknadsskjema?

SFVT behandlet ca. 30 saker etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag i 2020

Typiske saker:

- Samferdsel: Utskifting/anlegg av bru/kulvert
- Landbruk: flom-/erosjonssikring/steinsetting, bekkerensk

Vedtak må være basert på et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 8.

Svært mange av søknadene er mangelfulle, og det er ressurskrevende å etterspørre informasjon.

Et søknadsskjema vil gjøre at vi fatter bedre vedtak, og det vil gi en forutsigbarhet for søker.

Hvilke tiltak trenger ikke søknad?

Vedlikehold/utskifting av dreneringsrør på dyrkamark

Vedlikehold i avskjæringsgrøfter

Strakstiltak i forbindelse med flomhendelse, jf. § 12 i Vannressursloven.

Merk: Ved bekkerensk ønsker vi søknad, dersom bekk/grøft står i tilknytning til hovedvassdraget og det går en viss mengde vann der (naturlig tilsig). Grøfter kan også være en del av vassdraget, og ha en viktig funksjon for både naturmangfold og flomdemping, men er det rene avskjæringsgrøfter uten vannføring gjør vi som regel ikke noe stort nummer ut av det.

Merk 2: § 12 sier at dersom vassdraget tar seg nytt løp, oppgrunnes eller utdypes kan det gamle løpet gjenopprettes. Så lenge det skyldes en enkeltstående hendelse, og det ikke er til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser.

Noen føringer

- Erosjonssikringer må begrenses til der det er strengt nødvendig, punktvis, tilbaketrukket.
- Utarbeid vassdragsvise planer, som også vurderer påvirkning på natur.

Merk: I jordbruksområdene går vassdraga stort sett på leire, og her er det en naturlig dynamikk som sørger for best mulige forhold for artene som er tilpasset å leve der. Samtidig vil et levende vassdrag holde på vannet slik at flomutfordringer nedstrøms reduseres. Når man plastrer en bekkekant med stein skjer 2 ting: du får raskere vannhastighet, som fører til en selvforsterkende erosjonseffekt lenger nedstrøms. Man flytter bare problemet til naboen. Og når dette skjer bit-for-bit blir vassdraget mer og mer kanalpreget, med dårligere habitater for fisk, og kantsonene har ikke lenger sin opprinnelige funksjon for andre arter. Dette er en trend vi ønsker å bremse.

Foto: Irvin Kilde

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

21. apr 2021